

**İSTANBUL BOĞAZI'NDAKİ DENİZ KAZALARININ SEYİR VE
ÇEVRE GÜVENLİĞİ AÇISINDAN ANALİZİ VE ZARARSIZ GEÇİŞ
KOŞULLARINDA DEĞERLENDİRİLMESİ**

Nur Jale ECE

DOKTORA TEZİ

KAZALARIN ÇEVRESEL VE TEKNİK ARAŞTIRMASI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK 2005

ANKARA

**İSTANBUL BOĞAZI'NDAKİ DENİZ KAZALARININ SEYİR VE ÇEVRE
GÜVENLİĞİ AÇISINDAN ANALİZİ VE ZARARSIZ GEÇİŞ
KOŞULLARINDA DEĞERLENDİRİLMESİ
(Doktora Tezi)**

Nur Jale ECE

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Aralık 2005**

ÖZET

İstanbul Boğazı dar bir su yolu olup Karadeniz'i Marmara Denizi'ne bağlamaktadır. İstanbul Boğazı'nın dar ve derin olması, akıntılar ve kötü hava koşulları gibi coğrafi ve seyri sınırlayıcı koşulları deniz kazalarının başlıca nedeni olmaktadır. Çalışmada, İstanbul Boğazı'nın coğrafi, meteorolojik, hidrolojik, oşinografik, ekonomik ve stratejik özellikleri, hukuki konular, deniz trafiği, deniz kazaları ve istatistikleri, mevcut güvenlik önlemleri ile zararsız geçiş koşulları incelenmiştir. İstanbul Boğazı'nda Sağ Seyir Düzeni'nin uygulandığı 1982 yılından itibaren 1982-2003 yıllarında meydana gelen kazalar, 1994-2003 yılları arasında kazaya yakın durumlar ve 2004 yılı için kaza frekans dağılımı, ikili ilişki analizi (χ^2), diskriminant analizi, kümeleme analizi, regresyon vb. gibi istatistiksel analizler yapılmış olup kaza haritaları çıkarılmıştır. Genel bir değerlendirme yapılmış olup seyir ve çevre güvenliğinin sağlanmasına ilişkin gerekli önlemler önerilmiştir.

Bilim Kodu : 627.03
**Anahtar Kelimeler : İstanbul boğazı, deniz kazası, seyir güvenliği, çevre,
zararsız geçiş**
Sayfa Adedi : 696
Tez Yöneticisi : Doç.Dr.Adnan SÖZEN, Doç. Dr. Necmettin AKTEN

**THE ACCIDENT ANALYSIS OF THE STRAIT OF İSTANBUL FROM THE
POINTS OF SAFETY NAVIGATION AND ENVIRONMENT AND
EVALUATION OF INNOCENT PASSAGE
(PhD Thesis)**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY**

December 2005

ABSTRACT

The Strait of İstanbul, is a narrow channel and links channel and links the Black Sea to the Sea of Marmara. Geographical conditions and navigational constraints of the Strait, i.e. narrowness, deep, currents and bad weather conditions constitute the main parameters contributing to marine casualties in the Strait of İstanbul. In the study navigational constraints of Strait of İstanbul as like geographical, meteorological, hydrographical, oceanographical, economic, strategic features, legal issues, maritime traffic, the casualties and casualty statistics, current safety measurements and innocent passage are examined. The casualties that occurred from the “right-side up” scheme period 1982-2003, near misses 1994-2003 and 2004 are analysed by using the statistical methods as like frequency distribution, χ^2 analysis, discriminant analysis and clustering analysis and regression analysis etc. General evaluation is conducted and required measurements are proposed to ensure safety navigation and environment.

Science Code : 627.03

**Key Words : Strait of İstanbul, maritime accident, safety navigation,
environment, innocent passage**

Page Number: 696

**Adviser : Assoc.Prof. Dr.Adnan SÖZEN
Assoc.Prof. Dr. Necmettin AKTEN**